

ప్రవర్తనను పెంపొందించేది.. బుద్ధి కుశలతను విస్తరించేది

ఏప్రిల్ 20 తరువాయి...

- విద్యా తత్వ శాస్త్రం**
- తత్వం అనే పదం తత్, త్వమ్ అనే రెండు సంస్కృత పదాల కలయిక. తత్ అంటే దానిని, త్వమ్ అంటే నీవు అని అర్థం. తత్వ శాస్త్రం అంటే నిన్ను నువ్వు తెలుసుకోవడం. దానిని (తత్) అంటే ఈ విశ్వాన్ని తెలుసుకోవడం. తత్వమ్ అనే పదాన్ని 'రహస్యం' అని పేర్కొంటారు. అంటే విశ్వంలోని రహస్యాలను తెలుసుకోవడం.
 - తత్వశాస్త్రాన్ని దర్శనం అని కూడా అంటారు. ఇది దృశ్య అనే పదం నుంచి వచ్చింది. అంటే ప్రత్యక్షంగా చూడటం లేదా అంతర్దృష్టి అనుభవం.
 - దర్శనం అంటే విమర్శనాత్మకంగా వివరించడం లేదా తార్కికంగా సమీక్ష లేదా పరస్పర సంబంధం.
 - దీన్ని ఆంగ్లంలో Philosophy అంటారు. ఇది ఫిలోసోఫీ (స్నేహం), సోఫియా (జ్ఞానం) అనే రెండు గ్రీకు పదాల కలయిక.

తత్వశాస్త్రంలోని ముఖ్య శాఖలు

- ఇందులో మూడు శాఖలు ఉన్నాయి.
- జ్ఞాన శాస్త్రం - Epistemology
- విలువల శాస్త్రం - Axiology
- అది భౌతిక శాస్త్రం - Meta physics

- తత్వశాస్త్రం**
- స్వామి వివేకానంద
 - మహాత్మాగాంధీ
 - జి.కె. పట్టాభిరామ
 - గి.ఎ.ఎ.ఐ.ఎం
 - జానకీబాయి
 - రూపా
 - ప్రోఫెసర్
 - మరియూ మాంటెస్సోరి
 - అంబేద్కర్

- స్వామి వివేకానంద**
- ఇతన్ని నరేంద్రనాథ్ దత్త అని పిలిచేవారు.
 - అన్ని రంగాల్లో ఆయనకు ఆయనే పోటీ అనిపించుకున్న వ్యక్తి
 - రామకృష్ణ పరమహంస ఇతని గురువు.
 - భారతీయత్వం నుండి గ్రామ అవగాహన చేసుకోవాలంటే ఇతని బోధనలు మాత్రమే అధ్యయనం చేయాలి.
 - ఆయన ప్రవచించిన ప్రతి వాక్యం నిర్మాణాత్మకమైనది. -రమేంద్రనాథ్ ఠాగూర్
 - మానవ నేపే మాధవ సేవ అని భావించారు.
 - అన్ని మతాల మానవ శ్రేయస్సు కోసం నిర్మితమైనవి.
 - వ్యక్తిని సామాజికమైన దైవత్వాన్ని వెలికితీసి ఆతడిని దైవ సమానంగా చేయడమే విద్యా పరమార్థం.
 - ఇతని ఆలోచన విద్య ద్వారా ప్రవర్తన పెంపొందించుతుందో, మానసిక బలం పెరుగుతుందో, బుద్ధి కుశలత విస్తరిస్తుందో తద్వారా వ్యక్తులు తమ కాళ్ళపై తాము నిలబడగలుగుతారో అడే విద్య.
 - విద్య అందరి హక్కు
 - ప్రజలు పేదరికంలో, అజ్ఞానంలో ముగ్ధులకావాలంటే అనే పని అర్థం లేదు.
 - ప్రతి పేదవాడికి విద్య రావాలి.
 - ఇంటింటికీ తిరిగి మత బోధన చేయడమే భావ సన్యాసులు కూడా విద్యా బోధన చేయాలి.

అత్యు విశ్వాస్యాన్ని కల్పించడం శ్రద్ధ, తనను తాను గౌరవించుకొనే ఆత్మపదానం నైతికమైన శీల నిర్మాణం ఆచరణాత్మక అనేది జీవితానికి విద్య పునాది కావాలి విశ్వ మానవ సౌభ్రాతృత్వం పుష్కల పరచనం విద్య కాదు. వ్యక్తి విద్య చాలా ప్రధానమైనదని పేర్కొన్నారు. పిల్లవాడి సమగ్ర అభివృద్ధికి వీలుగా విద్యా ప్రణాళిక ఉండాలి. భాషాభేదన సంస్కృతం, ఇంగ్లీషు కూడా నేర్పాకోవాలి. చరిత్ర, భౌగోళికశాస్త్రం, ఆర్థిక శాస్త్రం, గృహ విజ్ఞానం, మనస్తత్వ శాస్త్రంను బోధించాలి. ఇతని బోధనా పద్ధతుల్లో వేదకాల విధానాన్ని సమర్పించారు. అంటే ఏకాగ్రత, బ్రహ్మచర్యం, శ్రద్ధ, చర్చ మొదలైనవి. ఉపాధ్యాయుని పాత్రను పేర్కొంటూ విద్యా రిస్కీ గురువు తనదైన ప్రత్యేక ప్రభావాన్ని కలిగిస్తాడు. అందువల్ల ఉపాధ్యాయుడు తన వ్యక్తికి అంకితం కావాలి. స్త్రీ విద్యను పేర్కొంటూ స్త్రీ ప్రపంచానికి ఆదర్శవంతంగా ఉండాలి, గృహాన్ని ఆదర్శవంతంగా తీర్చిదిద్దకోవాలి. స్త్రీకి విద్య లేనినాడు కుటుంబం కాని, దేశం కాని, జాతి కాని జగ్గతం కాదు.

మహాత్మాగాంధీ

- వ్యక్తి విద్య కోసం దక్షిణాఫ్రికా వెళ్లి రాజకీయ స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించడానికి అవసరమైన సత్యాగ్రహం అనే ఆయుధాన్ని కనుగొన్నారు.
- ఇతని జీవిత తత్వంలో దైవం పట్ల విశ్వాసం, సోదర భావం, సత్యం, అహింస, ప్రేమ, సమాజ సేవ అనేవి ప్రధాన పాత్ర వహిస్తాయి.
- అన్ని పదాల ప్రజలు విద్యావంతులై సమాజాన్ని వీడవురుగులా తొలిచివేస్తున్న దోషానికి వ్యవస్థకు మంగళహారతి పాడాలి.
- పాశ్చాత్య సంస్కృతి వీటి మురుగున పడింది. విద్య అంటే వ్యక్తిలోని శారీరక, మానసిక, ఆధ్యాత్మిక, ఆత్మస్పృత అంశాలను సమీకృతంగా వెలికితీయడం.

తన విద్యా ప్రణాళికలో శారీరక అభివృద్ధికి కావాల్సిన క్రీడలు, క్రీడలు, నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలు ఉండాలి. ప్రజా అభివృద్ధిని పేర్కొంటూ మానసిక పరిపక్వతతో పాటు శారీరక అభివృద్ధి, సమాజ పరిసరాలను అగాహన చేసుకొనే పరిజ్ఞానమే ప్రజా బోధనా పద్ధతులు. కృత్యాలు, అనుభవాల ద్వారా 'వృత్తి ద్వారా లేదా చేతి పని కేంద్రంగా బోధన ఉండాలి. ఉపాధ్యాయ పద్ధతి, చర్చా పద్ధతి, ప్రశ్నా పద్ధతి అనేవి విజ్ఞానాన్ని ముక్కులు ముక్కులుగా విడదీయరాదు. గాంధీజీ ఉపాధ్యాయుడిగా కూడా పని చేశారు. వ్యక్తికి అంకితమైన ఉపాధ్యాయులే జాతికి అవసరం. ఆచార్యజ్ఞానం పేర్కొంటూ మన జీవన విధానంలో ప్రతి అంశంలో ఆచార్యజ్ఞానం అవసరం. ప్రీ విద్య: సమాజ ప్రగతికి దోహదపడుతుంది. అందువల్ల ప్రాథమిక విద్యతో పాటు వారికి ఇంటి వ్యవహారాలు, పిల్లల పెంపకంలో కూడా శిక్షణ ఇవ్వాలి. గాంధీజీ విద్యా తత్వానికి దర్శకులు బేసెంట్/వ్యక్తి విద్య/ప్రాథమిక విద్య/వార్షిక విద్య. ప్రాథమిక విద్య ముఖ్య లక్ష్యాలు: 1. స్వయం పోషక అక్షరం - 'Earn while learn' అంటే ప్రతి విద్యార్థికి విద్య అనేది పని బీమాగా ఉండాలి. 2. సాంస్కృతిక లక్ష్యం - విద్య అనే వాచానం సంస్కృతి అనే ప్రయాణికుడిని తీరం అనే స్వేచ్ఛ నీలని నిరంతరం చేరమేస్తూ ఉంటుంది. 3. శీల నిర్మాణ లక్ష్యం - కేవలం వైఖ్యలు, అలవాట్లు, ప్రవర్తన వైఖరులు ఉండటమే కాకుండా నైతిక, ఆధ్యాత్మిక అంశాలు కూడా ఉండటమే. సంపద పోటీ ఏదో ఒకరోజు తిరిగి సంపాదించవచ్చు. ఆలోచన క్షీణిస్తే సరి చేసుకోవచ్చు, కానీ కొంత కోల్పోయినట్లు, శీలం పోతే తిరిగి రాదు. అప్పుడు అన్ని కోల్పోయినట్లే. 4. సర్వతోముఖాభివృద్ధి 5. సాంస్కృతిక శిక్షణ 6. పౌరసత్వ శిక్షణ

జన్మించి సూతన ప్రయోగాలను కొనసాగించడంతో గుజరాత్ రాష్ట్రం ఉత్తమ విద్యావేత్త అని పేర్కొంది. ప్రతి విద్యార్థిలోని అంతర్గత శక్తులను వెలికితీయాలి. ఇతని గ్రంథాలు: పగటికల, మాస్టారు పాఠాలు వినకుండా పిల్లలు అల్లరి చేయటానికి కారణం టీచర్ నచ్చకపోవడం. అందుకే బోధనా విధానం దృష్ట్యా సరైనవి అనిపించే కథలను చెప్పాలి. పిల్లలను తప్పులు చేయనివ్వాలి. సరిదిద్దకూడదు. ఉపాధ్యాయుడు ఉద్దండ పండితుడు కాకపోయినా పూర్వం, కానీ పిల్లలను ఆదరించి వారి వ్యక్తిత్వ వికాసానికి తగిన కృషి చేసే వారిగా ఉండాలి.

జానకీబాయి

- ఇతను తత్వశాస్త్రాన్ని విద్యా సిద్ధాంతం అని పేర్కొన్నారు.
- భౌతిక వాదానికి అది భౌతికశాస్త్రం మూలం అనే వ్యాసాన్ని రాశారు.
- 1898లో ఆదర్శ ప్రయోగాత్మక పాఠశాల చికాగోలో స్థాపించారు.
- పిల్లలను పని చేస్తూ నేర్చుకోవాలి.
- ఉపాధ్యాయ పద్ధతికి ప్రాముఖ్యం లేదు.
- ప్రయోగాత్మక పద్ధతి - ఆగమన, విగమన పద్ధతులు, తార్కిక పద్ధతి మొదలైనవి. (సామాన్య శాస్త్రం, గణిత శాస్త్రాలకు) నాటకీయ పద్ధతి - సమస్య పరిష్కార పద్ధతి - సాంఘికశాస్త్రానికి వినియోగించాలి.
- జానకీబాయి విద్యా శాస్త్రం శాస్త్రం పద్ధతులు - సైన్స్, మ్యాథ్స్ కు ఉపయోగించాలి.
- స్వేచ్ఛా వాతావరణంలో మాత్రమే ప్రవృత్తిని సాధ్యం.
- ఇతను వ్యక్తి విద్యను ప్రవేశపెట్టి ప్రత్యేక శిక్షణను కూడా అందించారు.
- విద్యా ప్రక్రియలు: ఇది మూడు రకాలు 1. ఏకదశ ప్రక్రియ: ఉపాధ్యాయులు కేంద్రీకృతం చేసి మాత్రమే ఉండి విద్యార్థి కేంద్రీకృతం కాకుండా ఉండటం. 2. ద్విదశ ప్రక్రియ: ఉపాధ్యాయుడు విద్య తొలి రూపం అయితే, విద్యార్థి అంతిమ రూపం. ఇద్దరి మధ్య జరిగే పరస్పర అంతర్భాగం పని తమే అభ్యసన అని ఆ అభ్యసనం ఆశించిన లక్ష్యాలను పూర్తి చేయగలిగితే అదే విద్య. ద్వి దశ ప్రక్రియనే పరస్పర ప్రక్రియ అంటారు - జాన్ ఆడమ్స్
- త్రిదశ ప్రక్రియ/త్రిమితీయ ప్రక్రియ: పరస్పర చర్చలు అనేవి మూడు రకాలుగా ఉంటాయిని సూచించారు. అవి.. 1. ఉపాధ్యాయుడు - విద్యార్థి, 2. విద్యార్థి - విద్యార్థి, 3. విద్యార్థి - సమాజం/పరిసరం
- విద్యార్థి కలికులమ్, పాఠ్య పదకం, పాఠ్యాంశ బోధనా విషయం మొదలైన వాటిలో సంబంధాలను కలిగి ఉంటాడు.
- అందువల్ల త్రి దశ ప్రక్రియ అంటే గణిత ప్రక్రియ - జాన్ డ్యూయ.

జన్మించి సూతన ప్రయోగాలను కొనసాగించడంతో గుజరాత్ రాష్ట్రం ఉత్తమ విద్యావేత్త అని పేర్కొంది. ప్రతి విద్యార్థిలోని అంతర్గత శక్తులను వెలికితీయాలి. ఇతని గ్రంథాలు: పగటికల, మాస్టారు పాఠాలు వినకుండా పిల్లలు అల్లరి చేయటానికి కారణం టీచర్ నచ్చకపోవడం. అందుకే బోధనా విధానం దృష్ట్యా సరైనవి అనిపించే కథలను చెప్పాలి. పిల్లలను తప్పులు చేయనివ్వాలి. సరిదిద్దకూడదు. ఉపాధ్యాయుడు ఉద్దండ పండితుడు కాకపోయినా పూర్వం, కానీ పిల్లలను ఆదరించి వారి వ్యక్తిత్వ వికాసానికి తగిన కృషి చేసే వారిగా ఉండాలి.

జానకీబాయి

- ఇతను తత్వశాస్త్రాన్ని విద్యా సిద్ధాంతం అని పేర్కొన్నారు.
- భౌతిక వాదానికి అది భౌతికశాస్త్రం మూలం అనే వ్యాసాన్ని రాశారు.
- 1898లో ఆదర్శ ప్రయోగాత్మక పాఠశాల చికాగోలో స్థాపించారు.
- పిల్లలను పని చేస్తూ నేర్చుకోవాలి.
- ఉపాధ్యాయ పద్ధతికి ప్రాముఖ్యం లేదు.
- ప్రయోగాత్మక పద్ధతి - ఆగమన, విగమన పద్ధతులు, తార్కిక పద్ధతి మొదలైనవి. (సామాన్య శాస్త్రం, గణిత శాస్త్రాలకు) నాటకీయ పద్ధతి - సమస్య పరిష్కార పద్ధతి - సాంఘికశాస్త్రానికి వినియోగించాలి.
- జానకీబాయి విద్యా శాస్త్రం శాస్త్రం పద్ధతులు - సైన్స్, మ్యాథ్స్ కు ఉపయోగించాలి.
- స్వేచ్ఛా వాతావరణంలో మాత్రమే ప్రవృత్తిని సాధ్యం.
- ఇతను వ్యక్తి విద్యను ప్రవేశపెట్టి ప్రత్యేక శిక్షణను కూడా అందించారు.
- విద్యా ప్రక్రియలు: ఇది మూడు రకాలు 1. ఏకదశ ప్రక్రియ: ఉపాధ్యాయులు కేంద్రీకృతం చేసి మాత్రమే ఉండి విద్యార్థి కేంద్రీకృతం కాకుండా ఉండటం. 2. ద్విదశ ప్రక్రియ: ఉపాధ్యాయుడు విద్య తొలి రూపం అయితే, విద్యార్థి అంతిమ రూపం. ఇద్దరి మధ్య జరిగే పరస్పర అంతర్భాగం పని తమే అభ్యసన అని ఆ అభ్యసనం ఆశించిన లక్ష్యాలను పూర్తి చేయగలిగితే అదే విద్య. ద్వి దశ ప్రక్రియనే పరస్పర ప్రక్రియ అంటారు - జాన్ ఆడమ్స్
- త్రిదశ ప్రక్రియ/త్రిమితీయ ప్రక్రియ: పరస్పర చర్చలు అనేవి మూడు రకాలుగా ఉంటాయిని సూచించారు. అవి.. 1. ఉపాధ్యాయుడు - విద్యార్థి, 2. విద్యార్థి - విద్యార్థి, 3. విద్యార్థి - సమాజం/పరిసరం
- విద్యార్థి కలికులమ్, పాఠ్య పదకం, పాఠ్యాంశ బోధనా విషయం మొదలైన వాటిలో సంబంధాలను కలిగి ఉంటాడు.
- అందువల్ల త్రి దశ ప్రక్రియ అంటే గణిత ప్రక్రియ - జాన్ డ్యూయ.

దుర్గాప్రసాద్ స్వామి, ఏఐఆర్ స్టడీ సెల్ లాల్, నిజామాబాద్

- కీంది వాటిలో సలకాని జత ఏది?
 - కజిరంగా జాతీయ పార్కు - అసోం
 - రాజాజీ జాతీయ పార్కు - ఉత్తరాఖండ్
 - సరిస్సా జాతీయ పార్కు - రాజస్థాన్
 - దవిగామ జాతీయ పార్కు - ఉత్తరప్రదేశ్
- రోజ్ వుడ్ వృక్షం ఏ అరణ్యంలో పెరుగుతుంది?
 - అకురాల్ అరణ్యం
 - నకత హరిక అరణ్యం
 - బైడల్ అరణ్యం
 - విష్ణువర్ధులు
- కీంది వాటిలో సలకాని ఏది?
 - ఎల్ నెహ్రో అనేది ఒక శీతల ప్రవాహం
 - ఇది పసిఫిక్ మహాసముద్రంలో ఏర్పడుతుంది
 - భారతదేశ సంవత్సర సగటు వర్షపాతం 117 సెం.మీ
 - రానినా వల్ల భారత్ లో వరదలు సంభవిస్తాయి
- కీంది వాటిలో సరైనవి?

ప్రతిపాదన (A): బ్రహ్మపుత్ర నదీని 'రెడ్ రివర్' అని పిలుస్తారు కారణం (R) : ఇది అసోం లోయలోని ఎర్రనేల గుండా ప్రవహిస్తుంది

 - A, R లు నిజం, A కు R సరైన వివరణ కాదు
 - A, R లు నిజం, కానీ A కు R సరైన వివరణ కాదు
 - A సరైనది, కానీ R సరైనది కాదు
 - A సరైనది కాదు, R సరైనది
- బ్రహ్మపుత్ర నది ఏ రాష్ట్ర గుండా ప్రవహిస్తుంది?
 - సిక్కిం, అరుణాచల్ ప్రదేశ్
 - అసోం, సిక్కిం
 - అరుణాచల్ ప్రదేశ్, అసోం
 - అరుణాచల్ ప్రదేశ్, అసోం, సిక్కిం
- కీంది వాటిలో ఏ నదికి 'జాతీయ జల హక్కు-2' ను ప్రకటించారు?
 - గంగా
 - మాండవి
 - గోదావరి
 - బ్రహ్మపుత్ర
- బ్రహ్మపుత్ర నది అసోంలోని ఏ ప్రాంతం లో ముదానంలోకి ప్రవేశిస్తుంది?
 - దుబ్రి
 - సాదియా
 - జిడోల్
 - డాబ్రిన్ షాఖాబ్దుర్
- దేశంలో పొడవైన 'భూపిన్ హాలాక' వంతెనను ఏ నదిపై నిర్మించారు?
 - బాల్క
 - మానస
 - లోహిత్
 - శ్రీస్తా
- జతపరచండి.

1) జి.ఎ.ఎ.ఐ.ఎం	2) మహాత్మాగాంధీ
3) జి.కె. పట్టాభిరామ	4) గి.ఎ.ఎ.ఐ.ఎం
5) జానకీబాయి	6) రూపా
7) ప్రోఫెసర్	8) మరియూ మాంటెస్సోరి
9) అంబేద్కర్	10) స్వామి వివేకానంద

బహిర్ దుఃఖిదాయని అని ఏ నదిని పిలుస్తారు?

నది జన్మస్థానం 1. రావి 2. వెరనాగ్ 3. సట్లెజ్ 4. బారాలాపూర్ 5. జీలం 6. రోహతంగ్ 7. చీనాబ్ 8. రాకాసి సరస్సు 1) ఎ-2, బి-3, సి-4, డీ-1 2) ఎ-3, బి-4, సి-1, డీ-2 3) ఎ-4, బి-1, సి-2, డీ-3 4) ఎ-4, బి-3, సి-2, డీ-1

నది జన్మస్థానం 1. వెరనాగ్ 2. బారాలాపూర్ 3. రోహతంగ్ 4. చీనాబ్ 5. రాకాసి సరస్సు 6. జి.ఎ.ఎ.ఐ.ఎం 7. ప్రోఫెసర్ 8. మరియూ మాంటెస్సోరి 9. అంబేద్కర్ 10. స్వామి వివేకానంద

నది జన్మస్థానం 1. వెరనాగ్ 2. బారాలాపూర్ 3. రోహతంగ్ 4. చీనాబ్ 5. రాకాసి సరస్సు 6. జి.ఎ.ఎ.ఐ.ఎం 7. ప్రోఫెసర్ 8. మరియూ మాంటెస్సోరి 9. అంబేద్కర్ 10. స్వామి వివేకానంద

నది జన్మస్థానం 1. వెరనాగ్ 2. బారాలాపూర్ 3. రోహతంగ్ 4. చీనాబ్ 5. రాకాసి సరస్సు 6. జి.ఎ.ఎ.ఐ.ఎం 7. ప్రోఫెసర్ 8. మరియూ మాంటెస్సోరి 9. అంబేద్కర్ 10. స్వామి వివేకానంద

- రోహిలా జాతీయ పార్కు ఏ రాష్ట్రంలో ఉంది?
 - ఉత్తరాఖండ్
 - హిమాచల్ ప్రదేశ్
 - ఉత్తరప్రదేశ్
 - రాజస్థాన్
- 'గరమ పానీ' శాంక్యయతి ఏ రాష్ట్రంలో ఉంది?
 - రాజస్థాన్
 - మధ్యప్రదేశ్
 - ఉత్తరప్రదేశ్
 - అసోం

నది జన్మస్థానం 1. వెరనాగ్ 2. బారాలాపూర్ 3. రోహతంగ్ 4. చీనాబ్ 5. రాకాసి సరస్సు 6. జి.ఎ.ఎ.ఐ.ఎం 7. ప్రోఫెసర్ 8. మరియూ మాంటెస్సోరి 9. అంబేద్కర్ 10. స్వామి వివేకానంద

నది జన్మస్థానం 1. వెరనాగ్ 2. బారాలాపూర్ 3. రోహతంగ్ 4. చీనాబ్ 5. రాకాసి సరస్సు 6. జి.ఎ.ఎ.ఐ.ఎం 7. ప్రోఫెసర్ 8. మరియూ మాంటెస్సోరి 9. అంబేద్కర్ 10. స్వామి వివేకానంద

నది జన్మస్థానం 1. వెరనాగ్ 2. బారాలాపూర్ 3. రోహతంగ్ 4. చీనాబ్ 5. రాకాసి సరస్సు 6. జి.ఎ.ఎ.ఐ.ఎం 7. ప్రోఫెసర్ 8. మరియూ మాంటెస్సోరి 9. అంబేద్కర్ 10. స్వామి వివేకానంద

నది జన్మస్థానం 1. వెరనాగ్ 2. బారాలాపూర్ 3. రోహతంగ్ 4. చీనాబ్ 5. రాకాసి సరస్సు 6. జి.ఎ.ఎ.ఐ.ఎం 7. ప్రోఫెసర్ 8. మరియూ మాంటెస్సోరి 9. అంబేద్కర్ 10. స్వామి వివేకానంద

జాబితా-1

- అలకనంద, భగీరథి నదులు 'దేవప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద, వేందార్ సి. మాన్సన్ 'కరణి ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- గంగా, యమునా నదులు 'ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద గంగా త్రి వద్ద జన్మిస్తుంది

జాబితా-2

- అలకనంద, భగీరథి నదులు 'దేవప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద, వేందార్ సి. మాన్సన్ 'కరణి ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- గంగా, యమునా నదులు 'ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద గంగా త్రి వద్ద జన్మిస్తుంది

జాబితా-3

- అలకనంద, భగీరథి నదులు 'దేవప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద, వేందార్ సి. మాన్సన్ 'కరణి ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- గంగా, యమునా నదులు 'ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద గంగా త్రి వద్ద జన్మిస్తుంది

జాబితా-4

- అలకనంద, భగీరథి నదులు 'దేవప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద, వేందార్ సి. మాన్సన్ 'కరణి ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- గంగా, యమునా నదులు 'ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద గంగా త్రి వద్ద జన్మిస్తుంది

జాబితా-5

- అలకనంద, భగీరథి నదులు 'దేవప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద, వేందార్ సి. మాన్సన్ 'కరణి ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- గంగా, యమునా నదులు 'ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద గంగా త్రి వద్ద జన్మిస్తుంది

జాబితా-6

- అలకనంద, భగీరథి నదులు 'దేవప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద, వేందార్ సి. మాన్సన్ 'కరణి ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- గంగా, యమునా నదులు 'ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద గంగా త్రి వద్ద జన్మిస్తుంది

జాబితా-7

- అలకనంద, భగీరథి నదులు 'దేవప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద, వేందార్ సి. మాన్సన్ 'కరణి ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- గంగా, యమునా నదులు 'ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద గంగా త్రి వద్ద జన్మిస్తుంది

జాబితా-8

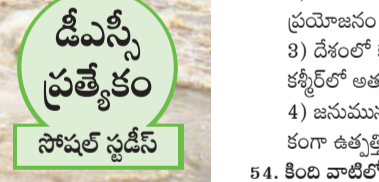
- అలకనంద, భగీరథి నదులు 'దేవప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద, వేందార్ సి. మాన్సన్ 'కరణి ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- గంగా, యమునా నదులు 'ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద గంగా త్రి వద్ద జన్మిస్తుంది

జాబితా-9

- అలకనంద, భగీరథి నదులు 'దేవప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద, వేందార్ సి. మాన్సన్ 'కరణి ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- గంగా, యమునా నదులు 'ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద గంగా త్రి వద్ద జన్మిస్తుంది

జాబితా-10

- అలకనంద, భగీరథి నదులు 'దేవప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద, వేందార్ సి. మాన్సన్ 'కరణి ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- గంగా, యమునా నదులు 'ప్రయాగ్' వద్ద కలుస్తాయి
- అలకనంద గంగా త్రి వద్ద జన్మిస్తుంది

టూప్రె ఇన్స్టిట్యూట్, బిల్డింగ్ సెల్, హైదరాబాద్